

L'IGNORANCIA

SETMANARI POPULAR MALLORQUI

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Jardí de la Reina, 19

Palma de Mallorca

SONARÀ CADA DIJOURS SI TÉ BUF A SES GANYES

PAGAMENT A LA BESTRETA

Un Trimestre, UNA Pesseta

Un número solt, CINQ cts.

*Alta la copa de malvasia,
l'ànima lliure i el cos sens danys.
nostra IGNORANCIA que te alegria
als lectors nobles dona els molts anys.
Plens d'esperansa de que vendran
dies que borrin la tasca xorca
crida en veu forta ¡Visca Mallorca
que's terra noble i es terra gran!*

Cartes a un obrer

IV

An en...

NADAL

Estimat amic:

En aquest moment que anava a refermar el fil de la nostra conversa, me fan present que quant aquesta arribrà a les teues mans, serà el dia de Nadal. Nadal!

Te sabrà greu, si deixant per un moment les questions de que tractarem, mos deixam dur de lo qu'aquest fet mos suggerisca?

Supòs que no... I comens...

Vet-aquí qu'aquesta nit meravellosa faràs lluir, una vegada més en el cor de tots els cristians, el dolcíssim recort de la venguda de Crist a la terra. Vet-aquí, que cap de nosaltres, que mos deim cristians, i que heu volem esser de bon de veres, hem de pensar una mica en la seva significació.

Nadal! Vol dir naixament. El naixement d'un Deu-Homo que vengué al mig de nosaltres per esser exemple de vida! I que n'estam de lluny d'assemblar-mos a Ell! Cada dia que passa mos n'allunya encara més i mos enfonça dins el trull de les coses vanes, i de la materia, plena d'odis i de crim. Cada dia que passa, el fum i el renou del mon, se n'entren una mica més dins els nostros cors i l'arrosseguen una mica més avall dins el camí de l'horrible estat de perdició.

Quina pena fa veure com les bones costums passen, per donar lloc a les buidors i vanitats! Quina pena, de veure com ningú s'atura, en aquesta nit, a veure quin es el camí que fa, i a on el dú! Quina pena, veure que aquesta nit no du an els cors aquella pau dolcíssima qui s'escampa sobre els homos de bona voluntat.

Jo voldria, amic del cor, que pensassim una mica, lluny de tot-hom, entregats a noltros mateixos; que mos aturassim i mirassim bé que es lo que hi ha dins noltros... I després de elegir bé el nostro desig, tirassim lluny, tots a la una, els odis, rencors i males

voluntats, i mos entregassim amb tota efusió an els bons sentiments de perdó, de comprensió, d'amor!

Quina passa més gran donariem cap a la pau del mon! A l'endemà tot seria nou, tot seria alegria. L'alegria santa d'haver imitat l'Homo-Deu, brollaria de nosaltres, com de les fonts vives brolla en aquest temps, l'aigua pura.

Tu i jo i tots, podem fer qualche cosa en aquest sentit: Anit, quant arribarà l'hora santa, perdonar tot lo que en el nostro cor sia un corc qu'el roega... I estimar tot-hom... Heu fareu així?

Així ho desig per tu i per tots, com per mi mateix. Qu'aquets dies, tot sia amor en el nostro entorn. Amor als pares... als fills... als amics... i als inemics.

Adeu i molts anys.

EL SEMBRADOR.

UEP, ESCOLTAU:

Com n'hi havia molts qui havien quedat sense poder tenir participació a la rifa de Nadal, a causa de no haver-se DESXONDITS quant era hora, els-e feim avinent que tenim enter, el número

08.865

que repartirem en participacions de 0'50 emts., més 0'05 per beneficencia.

Als qui's suscriuran per un any adelantat a L'IGNORANCIA, tindràn opeió a una participació gratis.

Fera son, que qui no hi es a temps no hi fa fretura.

Un problema vital

La setmana passada lletgirem dalt la Premsa la carta que desde Madrid va escriure an els seus amics polítics En Weiler, D. Varià. Diu en aquesta carta que a Mallorca tots mos coneixem, (això només deu esser cosa de Mallorca) i que ell quant se va fundar el Casino Weilerista, ja no aspirava a res per que ho tenia tot; i que ell no és com altres que s'aprofitaren de la seua persona (d'En Weiler) per obtenir puestos que llavors esplotaren en benefici seu (això se diu fer baldeo). «Sols m'he de llamentat, afegeix, que

el partit lliberal no seguesca ben unit, medi únic de defensar la seua politica amb exit»

Noltros no treim aquest assumpto de la carta d'En Weiler per ganes que tenguem de mesclar-mos en discussions d'una familia que no és la nostra, sinó per que hi trobam un cas més de l'inconsciencia amb que procedeixen els nostros polítics. Inconscients, per no dir una altra cosa.

Avui, lectors, per lo vist, l'única preocupació digna dels mallorquins es veure si convé que's lliberals de Mallorca sien tots una mateixa cosa. A noltros més agradaria sebre si hi ha perill de que la terra s'aturi de rodar si això no se aclareix.

Ben ver: an aqueis moments tan crítics per la nostra nació, es una cosa que irrita veure l'alta politica més aficada que mai en menudencies i mesquindats. Haurien de comprendre que en aquesta tragedia els ha tocat fer un paper ben ridícul.

Però, naturalment, com que aquí tot-hom menja fins que está plé, la gent se pot entretenir pensant si seria més convenient que no hi hagués lliberals humits, sinó que tots fossen secs. Mos agradaria ferm sebre si en estar resolt com han d'esser els lliberals, s'arroç tornaria anar a sis i les cames d'alls ja no valdrien una pesseta; per que un quant veu els pares de la patria chica preocuparse'n tant, pot arribar a pensar si deu tenir relacions el seu plet amb lo problema de subsistencies.

Direm lo que hi trobam. Els elements d'el desordre a dins Mallorca, treballen; els nostros polítics parlen només. Quatre anys de guerra sacsaren el mon, els pobles se despertaren; els nostros polítics deuen dormir; i deim això per que de tant en tant els sentim somiar. Somiar mos pareix pensar en partits organitzats com abans. Poble no n'arrosstraran gens duguent només un nom escrit a la seua bandera; el poble s'ha tirat allà on ha vist acció. Mirau la Casa d'el poble socialista i vos né convencereu.

Humits o secs els nostros lliberals que no s'armin cavallers per pugnar per un prestigi polític. Acció: es lo que ha d'estar escrit en el seu estandart.

MESTRE BUSCA.

Qu'els inemics a la nostra idealitat nos fassin la guerra, ho preferim, perquè no tenim por a la lluita, però qu'els qui tenien l'obligació de comprendre el buit que noltros veniem a omplir i el sacrifici que'ns imposavem, i ara, nos combatiguen d'una manera indigna i gens patriòtica, ho llamantam, no per noltros ja que, no minvarà gens la nostra abnegació, sinó per ells, pasius, apàtics, crítics sense raó, que no han deixat fer, ni farán res de profit per Mallorca. Qui tindrà pit per desmentir-nos publicament, que ho fassi.

A "L'Ignorancia"

Celebrant son primer aniversari.

L'altre any, miracolosament, nostra pàtria mallorquina a llum va donà una nina d'admirabilíssim talent.

Però, del cas, l'importància es que quant la batiaren els seus padrins li posaren el nom modest d'IGNORANCIA.

Més eixa nina ideal, sempre amb caràcter festiu, llú el seu art expressiu lluny de l'ignorancia tal.

La bella literatura amb que, amb orgull, va enjojada, de la Roqueta daurada es aroma fina i pura.

I l'atractiva elegància amb que airosoament vesteix, es rica i suau fragància que, moralment, L'IGNORANCIA als mallorquins ofereix.

MIQUEL CARBONELL

Ciutat 7 deçembre 1919.

PROSA AL VENT...

L'Exposició Regional i L'IGNORANCIA

El dia 19 d'aquest mes a les 4 del capvespre i en el despaig del Bal·le de la Ciutat se reuniren els senyors Retgidors de la Comissió encarregada de l'Exposició Regional i els convidats, qu'eren: Presidents de Societats, Artistes, i Premsa; i entre els darrers hi figurava jo, de carn i os, duguent la representació honorabilíssima dels Ignorants.

Quant hagueren parlat extensament, va-

ries vegades i del mateix assumpte uns quants senyors, que per lo sentit i vist no tenen ni un pel d'ignorants, L'Aura de L'Illot demanà la paraula... I vat'aquí que sense sebre com, es feu un silenci paorós, totes aquelles cares acadèmiques i respectables es giraren en vers mi, i me comensaren a tremolar les cames, a pujar els colors a la cara, i a botar el cor talment una gual-lara engabiada de fresc. Però una vegada aconseguí rompre la meva immobilitat d'esfinge, vaig comensar a parlar i vaig dir:

«Senyors respectabilíssims: He demanada la paraula per fer, respecte a l'Exposició unes petites indicacions; en primer lloc vull qu'es sàpiga la meua conformitat en tot lo que han proposat els que m'han precedit; allavors vull felicitar-me per no haver sigut jo sol qui s'hagués preocupat d'un d'els extrems, ja qu'el senyor Villalonga Olivari ha proposat una de les coses que jo contava proposar, es a dir, la reserva d'una sala destinada als artistes estrangers que vulguen concórrer a l'Exposició.»

«Tots els que han parlat ho han fet referint-se a la pintura, i jo deman: no serà també d'escultura i de dibuix? (Veus: Si, si...) Només sol'licit qu'els premis que s'hagen de dar siguen iguals en categoria per la pintura i l'escultura, i en cas de no considerarse les obres prou bones, qu'es puguen declarar els premis deserts.»

Uns quants senyors a la una diuen: «Això son coses de la Comissió qu'es nombri...» Jo responc:

«Ja ho sè, però ja qu'em sigut cridats per per dar la nostra opinió, jo no fas més sinó dir lo qu'em sembla s'hauria de fer; i no he acabat encara.»

«Ja qu'es vol que aquesta Exposició siga el punt de partida d'altres susesives i del Museu de Mallorca pintada, hem de fer que la cosa siga seria i qu'el Jurat pugue jutjar desinteressada i sincerament, per lo que propòs que l'Ajuntament, la Comissió, o qui siga 'l convidi per que passin a la nostra Illa i jutji, a En Domenech, En Joan de la Encina, o L'Apa... I res més.»

Aquest fou el meu parlament.

Ja veurem ara lo que passarà, si l'Exposició es farà o no es farà, si es tendran en compte les nostres indicacions, o si el Jurat serà mallorquí, poc intel·ligent, amic d'un i altre... etc.

Lo cert ès que preparam la ploma per quan arribi l' hora d'emprarla.

Fins un altre.

L'AURA DE L'ILLOT

Ciutat de Mallorca, desembre 1919.

Dinen que aviat podrem anar a Barcelona en 6 hores. Be va. Ara que si anam a Barcelona tan aviat i a Manacor tan a poc a poc resultarà un contra sentit. Això de que les locomotores sien megalítiques o, per no exagerar tant, del primer model, s'hauria de corregir, o si no posem una caldera a un carro de parell.

Altre temps i avui

Han passat molts d'anys i m'en recort ben be com si fos ara. Venien les festes de Nadal i lo que era per noltros la festa, molt més que'ls torróns i les coques eren el bet-lem del meu poble. La nostra feina era correr d'un a l'altre, tot lo dia, sense aturai. Venia primer el de ca s'escolá que trobavem més guapo que's del vicari perquè e-hi havia el mon que rodava. El mon era un celindre de paper. Llavonses anavem a ca' sen Mayol que també feia bet-lem. Un enfony ple de soldats que mataven els ignocents i posat cada any an el mateix lloc el distingia de tots els altres.

Després anavem a veure el de ca'n Juan que estudiava de capellà i que hi havia uns pastors que eren come de ver. I venia el de ca se Monja amb arbrets amb confits i un brolladoret i un torrent que pereixia que s'aigua corria... ¡Com si fos ara!

Això era altre temps. Avui ja no veig més betlem que'l de l'esglesia. Si tenia infants els hi manaria de casa en casa, com jo hi anava. Som tot sol i ja no m'escau aquella ignocenta corredura. Però me quet aconhortat. Tenc enveja an els infants. Vui fer lo d'altre temps. I pens que an el mon e-hi ha cases pobres amb sa pobresa de sa cova i nins que jauen a damunt palla com l'Infantet que va neixer a Betlem, nins miserables, que tenen fret perquè ningú s'hi acosta.

I sent la veu del Mestre que diu: lo que fereu a un d'aquets pobres, a mi mateix m'ho fereu. Beneisia l'Evangeli que ha fet que sempre puguen veure Jesús nin i pobre, perpetuant el temps del Betlem!

M. B.

Comprant s'endiots

Qualsevol temps de l'any es bò per que un esperit observador pugue exercitar aquestes facultats que Deu li ha donades, i si ademés mira la vida del caire humorístic, la més insignificant i vulgar escena se presta a fer-hi comentaris saborosíssims.

Aquestes reflexions un xic filosòfiques les m'ha sugerides (avui escric molt fi) s'obligat passeig que he fet aquest matí (dia de Sant Tomás) per la fira d'endiots.

Mentres voltera mirant les guardes i el meu pensament prenía el vol cap a una taula on hi havia papo, porcella rostida i bon moscatell, un copet que me pegaren a l'espatlla me va fer girar tan rapidament, que casi vaig besar la cara an el meu veinat Mestre Bernat, qui sense esperar que jo prengués la paraula, me va dir mentres se acalava l'ala des capell a manera de salutació:

«Que ja ha firat?»

No encara, i si sa cosa no s'arregla, no sé si enguany el testaré.

—Miri, estic content, perquè així li podré ajudar, i sempre s'opinió d'un que ho enten val qualque cosa.

—I tu que ets tècnic en això d'avirani?

—Ja ho crec!

—I de on te vé això.

—Li diré, quant era petit, hi vaig tractar molt amb endíots, perque el meu didot an el figueral cada any n'hi tenia dos o tres.

—Això es una altra cosa.

Camina caminaràs mos arrambarem a una guarda, on un senyor amb ulleras tenia un endiot en sa mà i s'escoblejava amb so pagès sobre si feia o no les desset terces.

Quant en Bernat se'n dona compte se va obrir pas entre el rotlo de gent i plantant-se entre comprador i venedor, agafà l'endiot el sospesà amb aire intel·ligent, i va dir; girant-se an el pagès:

Un duro vos juc que no arriba a ses desset.

El pagès el se va mirar de cap a peus i posant-se ma en el serró tregué un duro en pesa, i va dir:

—Va, però l'hem de pesar amb romana fina.

—Aquí no hi ha romanes ni romanons—contestà en Bernat,—en es pes del Rei que no ment, hem de anar.

—No un duro, mil vos ne juc així com jo dic.

En Bernat no hi va estar conforme, i com cap dels dos tenia ganes de posar després de molt de cridar i de defensar an en Bernat amb gran violència que s'endiot no pesava allò, se va anar calmant i seguirem tranquil·lament el nostre camí.

—Però homo—li vaig dir jo—perqué te has de enfadar tant per una cosa que no te importa ni poc ni molt?

—Perque no puc consentir que aquets pagesangos vulguen prendre es pel an els ciutadans, i mentres jo aleni no ho consentiré.

Com que cridava molt, i feia grans manotades, jo ja estava un poc empagait veient que la gent mos mirava fent la mitja: però no va acabar aquí, sino que sense que ningú le hi cridàs se va aficar en la barrina de una porcella, i ho volia xapar fent pujar mitja pesseta an el comprador i rebaixant altre tant an el venedor, però aquests ho prengueren malament i l'enviaren a fregir ous de lloca.

Aquí si que ell s'hi enfadà, i les respongué de mala manera. Hi va haver quatre gapedes i mentres jo m'enretirava prudentement, un *urbano* hi va anar a posar pau.

Vos creis, lectors, que l'any qui vé Mestre Bernat deixarà de aficar-se en lo que no li importa?

Ca barret! primer deixaria de estimar en Raverte (el seu ca) que anar a fer de Pere Mateu per la porta. Ho du de neixor.

PEP DE NA SANTEMA

Per a Nadal...

Per a Nadal hi hà la *bona* i *santa* costum de donar *aguinaldos*.

Un homo va a ca'l barber i quant han acabat de *pendre-li* el pel, el moço treu una bacina plena d'uns cartonets amb ninots, i posant-los-hi davant el nas, vos diu: *que les passi amb alegria!* Vos dona una postal ar-

tística d'aquelles i voltros no teniu més remei qu'amollar la *mosca*.

Anau a ca vostra tocau, i vé la criada i vos allarga una targeta que diu li ha dat el vigilant. La mirau i la tornau mirar, darrera hi trobau unes retxes de paraules que volen esser versos, i vos parlan d'obrir la porta, d'anar a cercar el metge, de torrons, d'endíots i neules, i solen acabar sempre així:

diligente i galante

le felicita: EL VIGILANTE.

Voltros no teniu mes remei si es que no voleu fer mal paper, que *largar amarras* a qualque *republicana* o una d'aquestes de *perruca*.

I tot, perque? Senzillament perque es entrada la costum de que en donar las bones festes, un homo té de donar... propina; i així per a Nadal s'en va per polvora de salves una carretada d'aquests d'anar a *plassa* que fa consciencia.

A mi m'ensenyaren que quant un me digués: *Bon dia!* li he de contestar en la mateixa forma, i com jo som molt ben educat (ja vos ho he dit altres vegades; però, no vos estranyi, que no tenc àvia i jo mateix he de fer la propaganda) heu faig així. De cap manera puc *momprenre* que per a Nadal s'hagi de fer excepció.

Quant un amic vos felicita pel vostro sant enviant-vos una trageta, voltros, quant vé el seu, no li corresponeu de la mateixa manera?

Idò, que més hermós hi hauria que a totes les tragetes de barbers, cira-botes, forners, vigilants, municipals etc. etc. se contestàs amb una altra que digués... per exemple:

«*El Client agraeix la vostra felicitació i correspòn tal com pertoca?*»

Això seria molt pràctic i sobre tot molt econòmic.

Ja es ben clar i llampant que de primer tots vos farien una cara llarga, llarga, molt llarga; i si tan m'apurau més llarga que la carretera de Manacor, però s'hi arribarien a acostumar, de la mateixa manera qu'ara se son acostumats als *aguinaldos*.

Res: si hi hà qualcú que ho vulgui posar en pràctica, sàpiga que jo faig dos.

V. DE CAMPFLORIT.

JUTJAU I TRIAU

HISTÒRIC

Jo vos ho vull contar, ignorants amics; jo vos ho vull contar perque jutjeu i perque trieu, per veure si, com jo mateix, vos decidíu, davant tant brillant exemple, a *repudiar* la nostra llengua i a *emplear* d'avui endavant la parla de Castella, ja que això, com veureu, fa *distingit*, i es emprada *esplendorosament* per «*la gente bien.*»

L'altre diumenge, devers la una, estava voltetjant, com de costum, pel passeig del born que com tots sabeu a tals hores està de gent de lo bò i millor de la nostra societat. Allà ja haureu notat, estimats, que moltes vegades se senten coses que no vos importen gens, i que de vegades voldrieu no haver sentides. Així me passà a mi: Tot pas-

setjant, junt ab mon estimat amic el *Vescomte de Camp-florit*, quant forem a un cap, sentirem la sigüent conversa que mos deixà poc manco que sense polsos.

Sortia d'un estol de senyoretetes vestides de talladures, segons se desprenia a la varietat de robes i colors; una d'elles duia a l'esquena una *cosa* que devia voler esser brodat, però que no passava de geroglific egipci. Ab elles anava un *pollo*, que duia guants de pell, botins, un capell aficat fins demunt ses selles i un abric ab 5 ò 6 metres de fona; duia també un bastó que més pareixia un tronc de pinotell que altre cosa. Com poreu suposar parlaven en castellà. Deien així:

—*Es que yo no sé, como hay gentes que se dicen cultas, que quieran hablarlo, porque sencillamente, parece que ladran.* (això, el jove)

—*Lo hablan tan solo, los BACOS y ORDINARIOS.*

—*Es la lengua más insípida que conozco (!) Y eso que le llaman la lengua del Conquistador; la lengua de Quadrado...*

No sentirem pus. Ja podeu comprendre que, a noltros, enamorats fins a la follia de la llengua nostra, precisameat la del Conqueridor, la de'n Quadrado, mos va caure aqueixa conversa, com si mos haguessen tirat una ribellada d'aigua freda. Res, que davant el judici de persones tan *enllustrades*, mos anavem a decidir a oblidar per complet la nostra parla per *baixa* i *ordinaria*, quant la casualidat volgué que, a la *volta* sigüent mos tornassim a trobar ab aquella colla d'*erudits* i sentíssim de bell nou un altre troç de conversa. Aqueixa vegada era una de les senyoretetes. Digué així:

—*Lill. ¿te han trajido el periódico?*

—*No, pero, me han dicho que mañana me lo traerán...*

Això sentirem; textuals paraules.

I estau segurs que no exageram, perque precisament, quant les verem, badarem unes orelles com a dos selés, per veure si sentiem altra volta alguna *frase laudatoria* per la nostra llengua.

I ara, ab aquest cas rigurosament històric, jutjau voltros mateixos, discretes lletgidores i benvolguts lletgadors, com diria el meu amic el Vescomte i digau-me si faré llarc, diguent, an aquasta colla de infelços, que son uns *curts de gambals*, unes *llengos de pedaç*, i... tot lo que voltros vulgueu.

BUSCARET DE LA PLANA

LA BRUIXA

Els elements s'eren destravats. Els arbres de la selva veinada, feien aquell renou sort dels dies de gran tempesta. Llampetjava i tronava de bon de veres; niguls negres rivetjats de blanc, tapaven la lluna en quart creixent, il·luminant la terra, d'una claror sinistra, com un quadro vertaderament fantàstic.

En el poble, un poblet de casetes blanques i arremolinades, amb teulades negres per la acció del temps, enclotat dins un replec de la muntanya i dins una pau perpetua, aquell

dia tothom tremolava de fret i de por, envoltats a llurs foganyes a on cremaven tions crepitants i de flamarada convulsiva; perquè deien que la Bruixa de la montanya, el geni del temps, era devallada al poble i era la causa de la tempesta.

La bruixa, era una jaia tota ruada sense barram; els cabells blancs i lacis, tots despenjats, li queien esquena avall i qualque rencli, demunt el front sempre contret, donant-li mal aspecte; de figura era alta i seca com un garrot, i les mans calloses i magres, acompanyaven els braços també llargs i prims. Habitava una cova amagada dins les timbes i ressingles de la muntanya, cuberta de batzers i enredaderes boscanes; al peu de la cova brollava una fontana, de aigua cristallina qui al estimbar-se penyes avall, fort maven cascates i bòlits de escuma; però la gent del poble, deia que la cova i la font, estaven encantades i per res del mon, s'hi serien atansats a beure l'aigua, ni'n deixaven beure al bestiar, quant pasturava. Deien que la bruixa els vespres, anava al cementeri i plorava i jurava, demunt una tomba, i quant estava cansada, abandonava el lloc sagrat com una ombra o una visió, i s'en tornava a la covatxa.

Però les dones velles del seu temps, conten la seua història d'un altra manera.

Diuen que en ses juventuts, era una atlotta molt bella i virtuosa, qui se casà amb un jove del poble. Feia poc que eren casats, i ell un dia s'en anà a fer feina al camp. Esclatà un temporal desfet, i un llamp el feri deixant-lo mort allà mateix. Quant ella en tengué notícia, va perdre el seny. Desde llavors, prometé no viure més amb els homos; perquè deia que ells li havien mort el ser que més estimava; i s'en anà a viure dins la solitud de la montanya, per estar més prop de ell....

ESTHER.

19 Desembre 1919.

ESBOÇOS

II

Una almoïna

Es un dia plujós de Novembre; l'aigua que ha caiguda, ha netejat les pedres ja planes del carrer que quant el sol hi pega de ple, rellüen com si fossen de xarol....

De darrera'ls vidres mig entelats per l'ale de l'hivern, me vaig ficant amb tot aixó... Passen un parell de senyores que venen de missa, llavors un *side-car* roncant, llavors un repartidor de diaris, i el carrer queda desert.

Com no hi ha ningú en el carrer me pos a mirar el cel... Just en mig del blau que'm deixen veure les teulades, un nigul disforjo s'entreten fent maniobres... Mig bru, mig plom, pareix un frare d'en temps primer qui canta absòltes... llavors posant-se poc a poc la mà al front, bada la boca pererosament, fa un badall llarg... llarg i s'en va per un costat...

Torn baixar els ulls an el carrer fent mitja rialla inconscient... Passa un soldat i una

pagesa: llavors un senyor gros, gros, amb un clotell fenomenal, un puro a la mà esquerra i un gaiato dins el butxacó de l'americana... llavors, un vellet i una velleta de xexanta anys en amunt, cantant una cançó valenciana entreveçada de castellà...

El vell amb sa mà seca i ossosa, raspa les cordes d'un instrument tan vell com ell, i ella li ajuda a cantar les estones que no te res que fer...

Xiqueta, dolça xiqueta,

Vive Dios que eres hermosa!

Vive Dios que eres hermosa

Xiqueta, dolça xiqueta...

raparraparram raparram...

I amb l'esquerra mig ajupida per l'atrofia de la vellesa, van caminant peu-rossec, peu-rossec, com qui camina en mig de tenebres, lo mateix que si tinguessen por de trevelar amb la tomba cada vegada qu'adelanten la passa.

D'un hivernacle de l'enfront s'obri una vidriera encortinada; i una mà fina i blanca, com un glop de llet molcissa, deixa caure d'entre dos dits tornejats, dues modestes pessetes de dos, que reboten demunt l'empedrat del carrer, i son amb tota cura recullides per les mans ruades i tremoloses de la vella cantadora...

Llavors... el braç d'una donzelleta que s'amaga entre les sedes d'un cortinatge..., les vidrieres d'un hivernacle que's tanquen... i la vella parella que cantant cantant s'allunya fins a perdre-se per l'altre cap de cantó...

I jo me quet pensant en la vida d'aqueixes pobres criatures que no tenien mes ca-seua qu'el carrer, ni més riquesa que les modestes pessetes de dos que una mà caritativa el-se puga amollar de qualque balcó, ni més patrimoni qu'una vella guitarra, ni més ofici que cantar... cantar per necessitat... Mon Deu! quin ofici més ingràt...

I me pàs la mà freda p'el front per fer-me fugir pensaments que'm molesten... i als, sense voler, els ulls a l'hivernacle i pens en la caritativa donzelleta de l'almoïna... i dins el meu cor sent que s'hi alsa poc a poc com un sentiment incert, indefinible, que's transforma lentament en una especie d'elegia... a la vella parella del carrer!

I amoll la ploma de la mà cantussetjant inconscientment.

Xiqueta, dolça xiqueta

vive Dios, que eres hermosa...!

MILO

Novembre de 1919.

CORRESPONDENCIA

Rosa de tot l'any.—No havieu de passar per aquells dialegs que teniu?

L'amo de Son Barbut.—Perdonau si no ha sortit lo vostre, tant prest com desitjarem.

Joan Llabrés.—Lo mateix vos deim.

A un estol de glosadors.—Que vos sembla..... Voldriem que diguessiu la vostra sincera opinió.

Clavallinet.—Que no pensau en noltros?

El Comentarista.—La vostra asidua crítica és indispensable.

Tia de la Calobra.—Tendrieu l'amabilitat d'enviar-nos el vostre nom i adreça? Nos agrada ferm, i totes les ocasions en que tenguem, feis coses consemblants. Vos explicariem motius de gran fonament, perquè no ho publicam ara. Gràcies amic.

Miquel Enamoradís.—Ben contents. No vos desanimeu mai. Anirà.

TRENCA-CLOSQUES

GEROGLIFIC

RES :: BE 500 RK
EL MON

ANTONI MORA.

*
SOBRE

Aina Rita Dora

de Pep Phosgen

Mestre N.

ORIENT

Compondre amb les lletres d'aquest sobre el nom d'un Ignorant, i el seu carreg dins L'IGNORANCIA.

GALCERAN DE CASTELL-MORA.

*
XARADA

Musical es ma primera,
musical també, ma dos;
anau a la bugadera
i ens darà raó del tot.

ELS TRES GERMANS.

*
LOGOGRIFIC

12345678 — Nom d'home
1234567 — > de nacionalitat
162262 — > d'ofici
12326 — > de rrelligios
1623 — Calificatiu
132 — A les costes n'hi ha
13 — Nota musical
1 — Consonant

PERE VENTAFUCH.

Fins dijous qui vé si Déu ho vol i Maria.

Solucions del numero passat:

Al geroglific Quadrado.

Endevinaires: Xim-Xim, Galceran de Castell-Mora.

CONCURS-AMADEO

El dilluns passat ferem el sorteig i sorti premiat *En Pere Ventafoc*, qui pot passar por l'Administració a recullir s'*Amadeo*.

JOANET DE SA GERRA.